

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Ianuarie v. 1887

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual pre lângă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis țiarul până acuma.

Administrațiunea țiarului

„Tribuna“.

Ear' cestiunea Ardealului.

Sînt mulți oameni, care sufer de mania monologiei. Aflându-se singuri singurei, fie acasă la dînșii, fie în vre-un alt loc mai retras, ba adese-ori chiar și pe uliță, ei gîndesc tare, își fac întrebări, rezonază, ca să afe răspunsul, discută așa ei singuri, se infierbentă, se opresc pe ici pe colo din drum și îi surprind pe trecători prin gesturile și prin mimica lor.

Trebue neapărat să-și aducă omul aminte de acesti maniaci, când îi vede pe concetățenii noștri maghiari discutând cestiunea Ardealului.

Sînt acum douăzeci de ani cestiunea aceasta s'a rezolvată așa, cum ei au dorit să fie rezolvată: s'a decretat desființarea țerii Ardealului și contopirea definitivă a fostului teritor ardelenesc în Ungaria.

Îndeosebi pentru Maghiari o cestiune ardelenescă nu mai poate exista, și ori-și-cine, făcându-le vre-o întrebare privitoare la Ardeal, ar trebui să se aștepte la răspunsul: Asupra Ardealului nu se

mai discută, fiindcă Ardealul nu mai există.

În loc de aceasta Maghiarii tocmai ei înșiși sînt foarte preocupați de cestiunea Ardealului, întrebă în fiesce-care ții, cum stăm cu Ardealul, și discută așa ei de ei, par'că n'ar mai fi în lumea aceasta alți oameni afară de dînșii.

Vedînd nedumerirea aceasta, ni se produce convingerea, că trebue să fie undeva ceva ori poate chiar cineva, care repetă mereu întrebarea: Dar' cu Ardealul cum stăm? Și avînd convingerea aceasta, găsim că discuțiunea are noima ei și poate să fie în cele din urmă folositoare. Am dorî numai, ca, discutînd o cestiune, care îi privește de aproape și pe Români, concetățenii noștri maghiari să bage de seamă cum discută, pentru-ca nu cumva să contribuie prin discuțiunile lor la zăpăcirea spiritelor.

Nu ne facem însă iluziunea, că concetățenii noștri maghiari vor ține seamă de dorințele noastre; ne adresăm dar' la frații noștri români și îi sfătuim să nu prea iee în serios lucrurile, pe care le cetesc prin țiarele maghiare despre pericolele, de care este amenințat Ardealul.

Să primim, ca oameni rezonabili ce sîntem, împregiurul nostru, să ne dăm seamă despre cele ce se petrec și vom înțelege, că spaima, pe care 'și-o fac concetățenii noștri maghiari nu e decât o manevră, ca să spărie pe alții.

În numărul dela 1 Ianuarie „Pester Lloyd“, într'o dare de seamă asupra situațiunii, constată că există în societatea europeană o încordare excesivă, care poate să ne ducă la un războiu, în care monarhia noastră n'are să rămână izolată, și că îndeosebi regatul ungar nu are să se mai teamă nici de rezolvarea cestiunii orientale, nici de Austria, de care atîta timp s'a temut.

„Dela hotarele noastre, — țice oficiosul, — până la porțile Stambulului nu există astăzi nici un popor, care află în Ungaria un adversar al tendențelor sale liberalitate și nu consideră Ungaria, din contră, ca un zid de apărare pentru consolidarea națională în Orient La nici un fel de expansiune asupra teritorului nostru nu putem să ne așteptăm din partea actualei Austrii, și chiar întemplările triste, care au emoționat atît de mult vara anului acestuia, au dovedit, că opozițiunea celor din urmă purtători ai reacțiunii contra actualei stări de lu-

cruri pot, ce-i drept, să producă o perturbațiune momentană, dar' în lumina adevărului și a lămuririlor libere ea s'a prefăcut în curînd în nimic. Afară de cercul celor din urmă câțiva bieți de reprezentanți ai unui sistem îngropat nu mai e în monarhie nimeni, care pune statul ungar în discuțiune, — ba statul ungar a devenit adevăratul element conservator al monarhiei“

Astfel ne prezintă oficiosul din Budapesta situațiunea, și ori-și-cine va admite dimpreună cu noi, că oficioșii așa se și cuvine să ni-o prezente.

Cu totul altfel ni-o prezintă însă alți oficioși.

„Kolozsvár“ publică în numărul dela 27 Decembrie 1886 o scrisoare datată din Budapesta și subscrisă de comitele Béla Bánffy. Vorbînd în această scrisoare despre eventualitatea unei înaintări a Rusiei, nobilul comite țice:

„În cazul acesta Ardealul în virtutea situațiunii lui topografice ocupă o pozițiune dominantă față cu șesul dintre Dunăre și Prut, amenințînd din flanc și din dos, dacă s'ar afla în mîna unei puteri rusești ce înaintează spre Sud; ar fi oarecum cheia drumului spre Constantinopol. Dacă puterea rusească ar isbuti să înainteze spre Constantinopol, fără de această chee drumul nu 'i-ar fi sigur.

„Poseziunea Ardealului însemnează dominațiunea asupra Dunării-de-jos și stăpînirea până la Tisza. Fără de Ardeal nu se poate închipui existența Ungariei, nu se poate închipui existența monarhiei.“

Care va să țică, posesiunea Ardealului e o cestiune de existență și pentru Ungaria, și pentru monarhie, și cîtă vreme există Ungaria, cîtă vreme există monarhia Habsburgilor, Ardealul trebue neapărat să rămână sub actuala stăpînire, admite că statul ungar, ba chiar și monarhia Habsburgilor e chiar acum amenințată în existența ei, că este cu puțință, ca monarhia aceasta să se desființeze într'un viitor, în privința căruia discuțiunea e actuală.

Cu toate acestea, vorbind despre Sași și despre Români, nobilul comite țice:

„Interesul comun e ceea-ce îi leagă (pe Sași) de noi; trebue să vață, că a trecut timpul, când credeau, că puterea lor proprie consistă în slăbirea statului ungar. Actualele evenimente orientale pot să sguđuie, ba ar pute să fie chiar fatale pentru monarhie, dar' în această mare tragedie ei ar păți-o mai rău. E de trebuință,

ca rasa română să se convingă, că întocmai precum protectoratul rusesc îi omoară pe Bulgari în Bulgaria, tot astfel, dacă monarhia aceasta s'ar afla în fața unor catastrofe, de sigur că și ei ar ajunge la soartea de nepismuit a fraților lor din Basarabia.“

Nobilul comite ne amenință cu soartea fraților noștri din Basarabia, el admite, că este cu puțință, ca noi să ajungem sub stăpînirea țarului, el privește perderea Ardealului drept un lucru discutabil.

Întrebăm acum, dacă un om cu pozițiunea comitelui Bánffy crede, că se pot pune în discuțiune asemenea cestiuni, ce trebue să creadă oamenii fără de relațiuni cu cercurile hotărîtoare, fără de cunoștințe despre mersul lucrurilor din lumea aceasta, oamenii tineri, cărturarii dela țeară, masele poporului? Ce trebue să creadă, ce trebue să țică toți acestia, când află, că în coloanele unui țiar guvernamental un comite, chiar comitele Bánffy, 'i-a amenințat pe Sași cu o soarte mai rea decît aceea, pe care o au în statul ungar, și pe Români cu soartea fraților lor din Basarabia?! Nu trebue oare, ca ei să-și facă nenorocita idee, că ne aflăm în ajunul unei catastrofe, în care statul ungar, ba chiar și monarhia Habsburgilor poate să peară? Nu trebue oare, ca ei să strige: Scape care cum poate!

Și ceea-ce face comitele Béla Bánffy în cazul acesta este un lucru devenit cu totul țilnic. Țiarele maghiare, nu numai cele din Cluj, ci chiar și cele din Budapesta în fiesce-care ții dată de Dumnedau ne surprind cu asemenea discuțiuni ușurate, ca și când monarhia n'ar avî destule interese și destulă putere, ca să ne apere.

Dar' vom continua cu celelalte manifestățiuni mai nainte de a ne pronunța noi înșine.

Correspondență din Viena.

Viena, 2 Ianuarie n. 1887.

Începutul anului nu găsește politica noastră, atît cîs- cît și translaiană, într'o stare prea plăcută pentru dînsa.

Ministerul Taaffe se vede amenințat de greva deputaților germano-cehi, și ministerul Tisza vede cum dificultățile financiare se îngroașă ca un ocean, care amenință să-l înghiță.

Guvernul nu se aștepta la greva Germanilor. Germanii au executat totdeauna atît de

Foița „Tribunei“.

Dina-Împărăteasă și peana ei aleasă.

Poveste din popor.

De „Mărgineanul“.

(Urmare.)

Baba mai mergea din când în când și la mireasa Jidovului, căreia îi spunea despre doamna Armeanului, căt de cu dor își așteaptă bărbatul și cum sărută în toată seara inelul și năframa de logodnă, pe care le pune pe o masă de lîngă patul în care doarme, ba îi spunea chiar și aceea, că toată mânia 'și-o varsă asupra Jidovului, care 'i-a băgat Armeanului fumuri în cap.

Jidovoica n'avea ce să țică, bine știind, că doamna Armeanului are drept; cu atîta îi era însă mai ciudă, cu cît trebuia să înghiță gâlșuce mai multe, fără a 'i-le pute arunca înapoi doamnei Armeanului.

După mai doi ani vin călătorii acasă cu marfă scumpă și de tot felul. Când se între în oraș, găsește porțile orașului încuiate, fiindcă era cam pe noapte și porțile nu se deschideau până dimineața de ar fi venit nu știu cine. Stînd lucrul astfel, erau siliți să conăcească până în zori de ții afară de oraș.

Jidovul avea marfă frumoșică, dar' avea Armeanul de țece ori mai multă și mai scumpă, fiindcă și avea pe ce să cumpere.

După-ce cinară, ca să nu le pară vremea prea lungă, începură a povesti câte și mai câte,

până-ce ajuseră cu vorba, că oare ce vor mai face nevestele lor, și că oare mai gîndi-vor la ei, și câte toate. Pe Jidov îl scapă gura de țice cătră Armean:

— Eu m'aș pute prinde cu tine, că nevasta nu-ți mai e credincioasă, căci cam așa sînt cele mai multe femei frumoase, când bărbaii le sînt duși de-acasă, și mai cu seamă pe atîta amar de vreme ca tine acum.

— Tu așa vei țice, — răspuse Armeanul, — cugetînd că sînt toate ca a ta, dar' eu n'o cred asta, — Doamne păzesce! pentru-că știu cît de nevinovată e nevasta mea și cît de mult m'e iubesc.

Cînd apuci în vorbe slabe, cu greu te opresci a nu trece marginea.

Așa și ei. Unul mai țice una, altul alta, până-ce trec marginile glumei.

— Ce-'mi dai tu, — țice Jidovul, — dacă eu voi fi în stare să intru acum pe noapte la nevasta ta cea credincioasă și nevinovată și drept dovadă să-ți aduc vre-un lucru din casa ta și să 'ți-l arăt?

— Ori-și-ce vei cere, — răspuse Armeanul plin de credință în nevasta lui, — chiar și marfa aceasta scumpă aș fi în stare să 'ți-o dau toată bine.

Jidovul cheamă mai mult din glumă pe căraușii lor de mărturie și se prinde cu Armeanul.

Nici nu-i mirare că s'a prins Jidovul, fiindcă el știa, că de perdut n'are să peară nimic, dar' de cîștigat, prin vre-o întemplare oarbă, poate cîștiga foarte mult.

Pentru-ca să nu rămână de rușine, că nici n'a cercat a-l cîștiga pe Armean, Jidovul sare preste zid, pe unde era cam stricat, și se duce acasă la nevasta sa, fiindcă la a Armeanului nici vorbă să aibă îndrăzneală a intra pe noapte, știind bine, că e cea mai de omenie din acel oraș și astfel ori-ce încercare ar fi zadarnică, ba încă ar pute-o păți rău.

Ajuns acasă, după câteva îmbrățișări și sărutări, cu nevastă-sa îi spune acesteia, cum s'a prins cu Armeanul, și o întreabă așa numai în glumă, că oare n'ar ști ea cum ar fi cu puțință să cîștige rămășagul?

Muirea își aduce aminte de baba, care putea să între ori-și-cînd voia la tinăra doamnă, și 'i țice:

— Tu și așa vei fi tare obosit de drum, deți stăi aci și te hodonesce puțin, căci eu voi face o încercare așa cum voi ști.

Și se duse hoața de Jidovoică arțînd de dorul de-a face să cîștige bărbatul ei marfa Armeanului și îndată află pe bătîrăna tocmai ducîndu-se la doamna Armeanului, spre a dormi acolo preste noapte. Luînd-o Jidovoica cu vorba și făgăduindu-i bani, — întocmai ca și Țiganul, cînd cu slămina furată voia să treacă o punte, dar' fiindcă era atît de întunerec, încât nu vedea nici pe unde să treacă, rugă pe Dșeu să-i arete puntea, țicînd:

„Lumină, Doamne, lumină,

Că-ți voi da și ție slănină“,

— o cîștigă pe baba pentru sine.

Acum baba, înșelată de Jidovoică, uită binefacerea cele multe și ajutoarele ce le-a avut dela d-na Armeanului, și după-ce adoarme stăpîna casei, se scoală din pat, merge tiptil la masă, ia inelul și năframa, precum 'i-a țis Jidovoica și 'i-le duce acesteia afară, apoi vine ear' în casă și fără a fi băgat doamna ceva de seamă, se culcă.

Blăstămata de Jidovoică, ca-și-cînd ar fi prins pe D-șeu de un picior, așa de iute fugia cătră casa ei și 'i predă lucrurile furate bărbatului. Acesta îndată se duce înderēt la Armean și 'i țice:

— Spusu-ți-am eu, soțule, că muierile cele mai frumoase sînt mai puțin credincioase, căci eu de cînd m'am dus în oraș de-adreptul la nevasta ta m'am dus și ne-am petrecut la olaltă până acum, ba 'mi-a dat chiar și un inel și o năframă în semn de iubire, și dacă creți, că numai te glumesc, eată-le!

Armeanul înleamni, cînd vedu că femeia, pe care el o ținea atît de credincioasă și de nevinovată, a fost în stare a-i da Jidovului chiar și inelul și năframa de logodnă, lucrurile ce ar trebui să le țină mai scumpe chiar și decît viața ei, și de supărare nu mai putu nici grăi. Mai tîrziu însă își veni în ori și ca un om de omenie, îi țise Jidovului:

— Ce 'ți-am făgăduit, al teu să fie! — și mai mult nu putură scoate oamenii nici un cuvînt din el.

Mișelul de Jidov merse dimineața acasă și fără pic de muștrare de cuget deschise o pră-

decis rezistența pasivă a Cehilor, și au desemnat-o de incompatibilă cu patriotismul și fidelitatea pentru stat, încât nimenea nu putea ține de posibil, ca să facă ei înșiși într-o zi acest pas atât de executat și condamnat de dinții înșiși.

În același timp nu se poate absolutamente nega, că rezistența pasivă e o armă puternică, când are cineva puterea să umble cu dînsa cum se cade.

De aceea trebuie să fie cineva cam cinstit să convie faptul, că ministerul Taaffe nu se află într-o prea mică perplexitate.

Dacă un guvern parlamentar nu era cu putință pe durată fără participarea Cehilor, atunci de sigur tot aceeași valoarează și pentru greva Germanilor.

Deocamdată nu se poate încă face aserțiunea, că contele Taaffe e deja obosit de a guvernare.

Pentru moment Germanii n'au pus în scenă greva lor, decât în dieta cehă.

Atunci numai, dacă s'ar retrage și din dieta imperului, s'ar pute să ajungă la o criză, care ar lua un caracter acut.

De asemenea și în Ungaria criza n'a luat încă un caracter acut.

Dar' deja ni se impune cestiunea, pentru cât timp această situațiune mai e în stare să dureze.

Dacă observă cineva cu atențiune aceste lucruri, care poartă a marcă caracterul de mică durabilitate, în ambele jumătăți ale imperului în coherența lor internă, atunci cu greu nu va cunoaște, că în întreaga reconstituțiune a afacerilor politice și administrative a monarhiei în 1867 o greșeală organică fu în vre-un loc comisă, dela care greșeală succesiv s'au dezvoltat toate lucrurile, de care monarhia noastră atît cîs-căt și translaiană suferă.

Ar fi fost poate mai avantajos, dacă nu s'ar fi deschis porțile parlamentarismului în Cislaiania, înainte de ce Germanii și Slavii nu s'ar fi pus într'un compromis leal și sincer asupra formelor acestui parlamentarism.

Și cît privește Ungaria calitățile eminente ale Ungurilor sînt de sigur de o mare valoare pentru stat, dar' cine știe, dacă n'ar fi fost cu mult mai la cale pentru interesele unei administrații bune și eficiente, dacă n'ar fi fost dat întregul guvern al țerilor translaiane exclusivamente placului acestui și unui element. Mecanismul constituțional și administrativ funcționează pentru un oareși-care timp de tot normal, și se pare aproape, că tot e în ordine, dar' câteodată se aude un scrâșnet ascuțit dela acest mecanism complicat, care ne arată fricțiuni, ce pot strica toată mașina, și poate să o reducă la trecere.

Această stare de lucruri e cu atît mai deplorabilă, cu cît situațiunea europeană a devenit mai serioasă, și cu cît Austria se vede mai constrînsă să arunce greutatea puterii sale întregi în balanța deciziunii, și să aducă la valoare interesele sale.

Austria trăește în inima Europei, și ori-ce cestiune europeană atinge nervul ei vital.

Fie cestiune de Germani, sau Slavi, de Rin sau Dunăre, de Marea-Mediterană sau de

vălie cu mărfuri frumoase și scumpe, ca nimeni altul din întreg ținutul acela și astfel se simțea cel mai fericit om pe pămînt.

Armeanul însă era ca nebun. El ar fi voit mai bine să moară în minutul acela, decât să-și mai vadă nevasta cea înșelătoare, care îl făcuse nefericit și de rușinea lumii. Dar' ce să-ți faci? cu moartea nu te poți înțelege, ca cu alt cineva. Ea nu vine când vrei tu, ci când vrea ea. Și ea vrea cam de obicei când ți-e lumea mai dragă, nu când te aflu în strîmtoare. El nu știa ce să facă, să meargă în oraș, sau să se arunce într-o apă. Se încinse acum o adevărată răsmită în capul lui între gândurile cele bune și cele rele, o răsmită, mă rog, doară mai groznică ca cea din anul 1848, încât Armeanul nici nu mai știa, dacă e bărbat sau muier.

Dar' gândurile cele rele rămaseră biruitoare și s'eramanul Armean, predomnit de „necuratul“ se hotărî să-și facă sfîrșit nevestei sale. Spre scopul acesta se duse la un butnar, tocmi o bute mare cu o ușă de statura unui om de mare și apoi merse acasă.

Când îl vădă nevasta, îi sărî înainte, vrînd să-l sărute de bucurie că i-a ajutat D-șeu a-l mai ave lîngă dînsa.

Dar' ce să vezi? El o dă cu mîna la o parte fără de a dice vre-un cuvînt, ba, ce era mai mult, nici nu voia să se uite în fața ei.

Amărită pînă la inimă de această faptă neașteptată din partea bărbatului, ea leșină îndată

Bosfor în ori-ce cas sîntem constrînsi să trăgem în considerațiune propriile noastre interese.

În oglinda situațiunii externe, dificultățile noastre interne ne apar de două-ori mai mari și tot de atâte-ori mai periculoase.

Felicitări oficiale de anul nou.

Membrii partidului guvernamental și o mulțime de „fîșpani“ au mers alaltăieri în corpore la ministrul-president Tisza și apoi la presidentul casei deputaților contele Péchy, spre a-i felicita de anul nou.

La ministrul-president a vorbit în numele partidului dl Antoniu Zichy. Accentuînd fuzionarea celor două partide mari, dl Zichy expune cum această fuzionare a oferit mari garanții pentru timpuri critice, când uitînd frecările meschine și stîmpărîndu-și pasiunile de partid, ei se vor preface într'un singur om și, dezvoltînd toată puterea, morală și materială vor arăta țerii și lumii, că Ungaria nu numai a fost, dar' va și fi. Aceasta putea să o observe ori-și-cine cu privilegiul celei din urmă debateri asupra politicii noastre externe. „Sîntem liniștiți“ — continuă dl Zichy — „că precum înainte de asta cu 10 ani ai aflat legătura sigură, care a legat trecutul cu prezentul, nu va scăpa din mîinile tale nici cea legătoare, care va lega și mai strîns de olaltă prezentul de viitor. Ear' noi te vom spîrgîni ca pe un iubit amic, ca pe un conducător probat, și nu dorim altceva, decât Dumneșeu să te țină în cea deplină putere trupească și sufletească, care te-a învrednicit, să-ți câștigi pentru totdeauna încrederea Maiestății Sale, a regelui nostru constituțional și să stai în fruntea unei națiuni, ce posedă o misiune istorică. . . . Trăească Tisza Kalmán, conducătorul și fală noastră!“ („Eljen“—uri îndelungate.)

Ministrul-president Tisza mulțumesc pentru aceste felicitări: . . . „Trecînd în cîțva la acele obiecte, pe care le-a amintit stimatul meu amic, voi înainte de toate să observ, că ceea-ce s'a întîmplat înainte de asta cu 10 sau 12 ani, n'a fost lucrarea unui om singuratic sau a unor oameni singuratici, ci a fost lucrarea iubirii de patrie, ce vețuesce în inima fiecărui Maghiar. Îmi cade bine să o spun aci, unde mulți își vor aduce aminte de această, dar' adaug totodată, că venind odată acel timp, când o nouă fuzionare ar pretinde îndepărtarea mea, această dorință o voi împlini cu mai multă ușurătate, ca cea de acum sînt 12 ani (Exclamări: „Nici odată! Nici odată!“)

„Anul nou pentru noi e totdeauna o enigmă și, firesce, devine și mai enigmatic, când se mai ivesc încă și încercăturile orientale. Cu privire la aceste eu nu pot decât să repet ceea-ce am șis în anul trecut, ceea-ce a spus-o mai pe larg în delegațiunii ministrului de externe comun al monarhiei, și anume, că ținta noastră nu poate fi alta, decât a face tot ceea-ce se poate face în interesul menținerii păcii pînă la cea margine, unde prețul menținerii păcii ar fi ceea-ce ar sta în contradicere cu onoarea și interesele vitale ale monarhiei și ale patriei noastre.“

și cădî, din norocire, pe un divan, fără a mai ști ceva de sine.

Și oare se poate pentru o femeie credincioasă și simțitoare o lovitură mai groznică decât aceasta?

Tiranul de bărbat, predomnit de „ucigă-l crucea“, nici că voia să știe de starea foarte tristă și primejdioasă, în care se afla credincioasa lui nevastă, ci se uita la ea ca la una, care i-a mâncat fericirea. A fost un mare noroc, că nu i-a trecut vre-un fel de răsunare cu cuțitul sau cu pușca prin minte, căci de bună seamă i-ar fi curmat atunci vieța.

După-ce se deșteptă femeia, știindu-se nepătăată cu nimic, îl întrebă:

— Ce-i cu tine, bărbate dragă? Ce ai pățit de ai fost în stare a face așa ceva cu mine, care pentru tine am suferit atît de mult? Nu ți-am spus să-ți faci casă, să nu pleci cu Jidovul cel blăstemat pe un drum? Și multe de astea.

Din gura Armeanului însă nu eșia nici un singur cuvînt. Nici chiar repețitele lacrimi ale femeii n'au fost în stare a-l muia cît de puțin. Ba, din potrivă, îl mîniau tot mai tare, creșînd el că sînt numai prefăcute.

Așa trecură două zile tot cu plînsete și vaete, fără a băga nevasta de seamă, că inelul și năframa îi lipsesc. Și nici nu-i mirare, mă rog, fiindcă ea în acele două zile trăia numai cu suspinuri, bătîndu-și capul să afe care e buba bărbatului. (Va urma.)

La presidentul casei deputaților a vorbit în numele partidului dl Dr. Max Falk. „Cu satisfacțiune am puté deci să privim îndrît la scenele viforoase — șise între altele dl Falk — dacă acelora nu vor urma zile mult mai serioase, dacă în locul pasiunilor trecătoare nu s'ar fi ivit astfel de gânduri grele și permanente, de care cu posomorire au fost deja cuprinse cele din urmă săptămîni ale anului expirat și a căror umbră întunecoasă nu ar trece și la anul nou. În prima linie esituațiunea financiară a țerii, care pune pricește această dispozițiune serioasă. Scim, că întocmai cum fantoma, care ne apare deodată fără veste, în primul moment ni se pare mai mare, ca și atunci când o vedem din depărtare înaintînd spre noi; astfel și necazurile noastre financiare, după-ce ne-au venit așa pe neașteptate la cunoștință, ni s'au prezentat într'o mărime exagerată. Noi cu toate acestea nu desconsiderăm serioșitatea situației și nici pe departe nu înfrumșetăm ceea-ce rău s'a făcut, — dar' pentru aceea tot nu a b-dicem de încrederea față cu conducătorul nostru și al partidului nostru, nici nu renunțăm la speranța, că încordându-ne firma voință și întreaga noastră putere, aceste necazuri se pot lecu.“

Mai vorbind despre concordatul cu Austria, dl Falk trece la politica externă și-și continuă cuvîntarea astfel: „În sfîrșit acolo pe cerul politicii europene stau acei nori întunecați, al căror privitor se întreabă cu temere: Când și unde va trîsni? Noi pînă acum totdeauna am evitat și vom evita și de aci înainte tot ceea-ce ar conduce fulgerul spre capul nostru. Dar' dacă cu toate acestea, fără de vina noastră, vijelia și-ar lua direcțiunea spre noi, amenințînd cu primejdie cel mai scump tesaur al nostru: existența noastră națională, libertatea noastră, interesele noastre vitale, atunci într'un cîas solemn ear' buzele tale vor anunța lumii cea hotărîre unanimă a reprezentanței poporului, că noi sîntem gata a ne da cel din urmă crucer și cea din urmă răsufulare pentru apărarea acelor tesauri: a existenței noastre naționale, a onoarei noastre proprii și a viitorului patriei noastre.“

Dl de Péchy accentuează în răspunsul seu, că acela, care petrece cu atențiune mersul evenimentelor, știe, că acei nori negri există în realitate. „Eu“ — termină presidentul casei deputaților — „am studiat deamînnutul istoria Ungariei și sînt de cea convingere, că Ungaria în frunte cu iubitul ei rege va exista și în cele mai critice timpuri și între toate împregiurările!“ (Aprobări vii).

După aceste au felicitat pe presidentul casei ministrului, în frunte cu dl de Tisza.

În numele corpului financiar al casei deputaților au felicitat pe dl de Péchy, domni G. Szatmáry și Beöthy.

Manifestațiuni în contra patriarchului Angyelic.

„Zastava“ dela 9/21 Decemvrie a. c. Nr. 189, publică următoarele:

Vot de neîncredere
la adresa denumitului patriarch sêrbesc.

Cu cea mai mare amărăciune în suflet am primit șcirea despre ultimul teu asalt asupra sfintei biserici și asupra celor mai sfinte drepturi naționale — a acestei noue părțicele de pămînt, — în care cu neîntreruptă-ți săpare a momentului, tinđi să ne îngropi autonomia câștigată cu sîngele predecesorilor nostri eroi. Ca junime conscientioasă, — care își iubesc națiunea sa și e însuflețită pentru bărbății, cari apără drepturile naționale și se scărbesce de contrarii și usurpătorii, cari cauzează vîrsarea sîngelui național — îți trimite nu salutările noastre, ci dorința ca să te pogori de pe scaunul lui Arsenie și să te ascunđi de blăstîmul națiunii, căci pe cine îl ajunge acest blăstîm, acela nu se mai ridică.

Dat în Praga, la 3 Decemvrie 1886.

Junimea sêrbească
din Praga.

Vot de încredere
la adresa mărșei majorității a deputaților naționali din congresul din Carloveț.

Ultimul punct plin de lumină în lupta pentru sfintele drepturi ale mult cercatei națiuni sêrbesci, a fulgerat în inimile junimii conscientioase sêrbesci — care cu ochi blândi și viuă intere-

sare petrece și cea mai mică mișcare în lupta pentru sfintele drepturi naționale. Ultimul Vostru cuvînt plin de demnitate, cu care ați isbit în asaltatorii și usurpătorii drepturilor naționale, a aflat un puternic resunet la junime, și ea însuflețită de neînfrîngibila Voastră constanță, Vê salută astfel: Primiți grațitudinea noastră, eroilor sêrbesci, pentru ținuta Voastră plină de bărbăție! Națiunea Vê binecuvîntează!

Dat în Praga, la 3 Decemvrie 1886.

Junimea sêrbească
din Praga.

Tot „Zastava“, nr. 192 dela 14/26 Decemvrie 1886, publică următoarele adrese:

Nealesului și denumitului patriarch German și Sinodului seu în Carloveț.

Poporul te condamnă și tu pre lîngă toate acestea ședi pe scaunul patriarchal al Sfîntului Arsenie.

Națiunea nu te-a ales, ea te osîndesc și tu nu voiesci să te pogori de pe scaunul nedemn pentru tine.

Națiunea adese-ori ți-a arêtat, că te condamnă și tu încă în societatea sinodului teu îți bați joc și faci de cap bieteii noastre autonomii naționale bisericesci, pe care cu toții o stimăm și apărăm.

Națiunea nu-ți mai crede, căci ți-a creșut odată, atunci, când singur despre tine ai șis: „că ești slugă nevrednică și pécatoasă a altarului lui D-șeu“. Da, ne ești un pécătos!

Națiunea eată și acuma îți exprimă neîncredere în speranța, că acum, când te apropii de mormînt, vei cunoaște, că poporul nu te voiesce, și apoi te vei pogori de pe scaunul, de care nu ești demn, și pe care te-ai suit fără voința și consensul națiunii.

Pogoară-te ne, că doară vei liniști în cîțva poporul sêrbesc atît de crâncen vêtîmat.

Dat în Beocin, comuna, cu părere de rău în archidieceșta ta, 19-lea Decemvrie 1886. Ioan Iovanovici, președinte, Tosa Adamovici, Giura Podovici, Toma Tresiglavici, Peter Guivici, Lazar Mladenovici, Stefan Vucosavlievici, Ioan Georgevici, Mita Adamovici, Jivco Cristici, Stefan Dimitrivici, Costa Sdrancovici, Teodor Mladenovici, Mita Nicolici, Lazar Jiveovici, Mita Popovici, Lazar Caolovici, Vasa Jiveovici, Gioca Milutinovici, Jiveo Gudurici, Bogici cogicevici.

Credențional

dat celor 54 de deputați la congresul național bisericesc sêrbesc din Carlovețul sirmian.

Subscriși Beocileni, în conșlegere cu ceialalți concetățeni, exprimăm prin aceasta, pe cale publică, cea mai deplină și nemărginită încredere celor 54 de deputați ai partidei naționale-liberale sêrbesci, cari în congresul național sêrbesc trecut s'au sculat ca nisce eroi întru apărarea drepturilor noastre și a iubitei noastre autonomii.

Pe calea aceasta îi va petrece neîntrerupt și în tot locul încrederea poporului.

Națiunea e rezolută pentru lucru serios și nu admite nici o șovăială.

Dat în Beocin, comună în archidieceșta, la 7 Decemvrie 1886.

Urmează subscrierile de sus.

În acelaș număr dela 14/26 Decemvrie a. c. se publică:

Vot de neîncredere

denumitului patriarch German.

La ultimul teu asalt asupra sfintei biserici dreptmăritoare și asupra drepturilor naționale, nu putem să ne uităm cu nepăsare, și să nu ți-o spunem verde, ca să-ți întorci capul cel sur înaintea națiunii rău jignite sêrbesci și să te pogori de pe tronul lui Arsenie.

Ireg, în Decemvrie 1886.

Cetățenii irigeni.

Credențional

dat celor 54 deputați luptătorii rezoluți la congresul național-bisericesc sêrbesc din Carloveț.

Lupta Voastră pentru apărarea drepturilor naționale sêrbesci a aflat la poporul sêrbesc mare aprețuire, pentru-că ați obținut victoria față cu asaltatorii drepturilor noastre naționale, ear' dorința națiunii ați satisfăcut pe deplin. Binecuvîntarea națiunii fie cu Voi în tot locul, ear' noi Vê urăm din adîncul inimii: Sê trăiți! mărșilor fii ai națiunii sêrbesci, jubiland și la mii de ani astfel de lupte spre vađa poporului sêrbesc.

Ireg, în Decemvrie 1886.

Cetățenii irigeni.

După-cum sîntem informați, pînă acum patriarchul Angyelic a primit sute de adrese de felul acestora.

Cronica

Moștenitorul de tron Rudolf și moștenitoarea de tron Stefania se vor reîntoarce dela Abbazia la Viena în 8 Ianuarie n. 1887, vor petrece carnavalul acolo și vor pleca pe la sfârșitul lui Februarie la Lacroma, unde vor petrece vre-o 14 zile și de unde vor merge apoi la Corfu. Proiectata călătorie la Egipt ast an nu se va întreprinde. Guvernorul orașului Fiume, contele August Zichy va inscena în 4 Ianuarie n. în giurul Fiumei o vânătoare, la care va lua parte și moștenitorul de tron Rudolf.

Sciri oficiale. Maiestatea Sa a dăruit judecătorului dela tabla reg. din Murș-Oșorheiu, Anton Stoica pentru serviciile prestate în decurs de ani, ordinul coroanei de fer. — Ministrul de justiție a numit pe vice-concispitul dela tabla reg. din Murș-Oșorheiu, contele Coloman Lázár, de concispit la aceeași tablă. — Ministrul de finanțe a transferat pe controlorul vămii principale dela Turnu-roșu Alexandru Szentkirályi în aceeași calitate la oficiul vamal din Raab. — Ministrul de agronomie, industrie și comerț a încuviințat ca se sețină târg în comuna „Bürkös” în Lunia a doua din Maiu și în Lunia a doua după Sf. Mihail (29 Septembrie n.)

Ministrul de honveđi a exmis o ordinațiune circulară, în care provoacă oficiile civile la cari sânt aplicați ofițeri de honveđi, să anunce prezența acestora comandai de honveđi. Această dispozițiune apare motivată prin aceea, că ofițerii, cari sânt aplicați la oficiile civile și cari au fost transferați în rezervă la propria lor cerere, la care când își perd poziția lor provizorie, voese a se reactiva, când locul lor e deja ocupat. În viitor numai atunci se vor transfera în rezervă ofițerii de honveđi, dacă ei sânt definitiv aplicați; până atunci însă ei vor fi purtați în evidență ca concediați fără leafă.

Distincțiune. Șeful dela gara din Sighișoara, Henric Spitra, a primit dela principele Leopold de Hohenzollern-Sigmaringen un ac de cravată ca recunoștință pentru serviciile prestate cu prilegiul călătoriei principelui la România.

Numire. Dl comite, suprem contele Andreiu Bethlen a numit pe medicul primar dela spitalul Francisc Iosefin, Dr. Herman Süßmann de fisic comitatens al comitatului Sibiu.

Codificațiunea procedurii criminale. Ministrul de justiție, recunoscând urgența codificațiunii procedurii criminale, a însărcinat cu refacerea proiectului lui Csemegi pe judecătorul dela tabla reg. din Budapesta, Ludovic Schediusz, pe substitutul procurorului suprem, Iuliu Vlascics și pe avocatul și redactorul țiarului „Magyar Igazságy”, Ioan Tarnay.

Transacțiunea austro-ungară. Ministrul-president Tisza, ministrul de finanțe contele Szapary și ministrul de comerț contele Széchenyi au plecat împreună cu membrii conferenței vamale austro-ungare, — cum spune „Bud. Corr.” — astăzi la Viena, pentru a lua parte la pertractările de transacție, cari de astădată poate că vor fi încoronate de rezultat — țice „Pester Lloyd”.

O comună românească model. Comuna Răhău de lângă Sebeșul-săsească plătesce la an 8621 fl. contribuțiune, din care sumă 1168 fl. 54 cr. la comitat, ear' restul de 7452 fl. 46 cr. statului. Comuna are 430 familii cu 1896 suflete curat românești, vine pe familie 20 fl. contribuțiune la an. Cu sfârșitul anului 1886 s'a făcut secoteala finală și s'a aflat, că comuna are ca restanță de contribuțiune numai 213 fl. 72 cr.

Prigonirea limbei române. Sub acest titlu cetim în „Gaz. Trans.” dela 30 Decembrie n. „Ni se comunică din Brețcu, că la 17 Noembrie directorul scoalei române gr.-or. de acolo a înaintat primăriei un conspect în limba română despre absențele nescusate ale școlărilor, conform formulatului dat de consistorul din Sibiu în sensul §-lui 2 al ordinațiunii ministrului unguresc de culte și instrucțiune dđto 26 Maiu 1869. Primăria n'a găsit altceva mai bun de făcut, decât să provoace pe director a-i trimite conspectul în limba ungurească, numai primindu-l în limba română. Eată și cuprinsul provocării, în limba ungurească, ce a trimis-o primăria: „Nr. 2600/1886. Mult onor. dn director al scoalei greco-orientale, în loc. Cu privire la conspectul despre absențele școlărilor obligați la școală, alăturat cu datul 17 Noembrie, Nr. 79 în limba română, consiliul nostru în puterea oficiului seu vă atrage atențiunea asupra împregiurării, că pe viitor numai fiind scrise în limba maghiară, ca limbă oficială a statului, se vor pute prezenta și primi asemenea hărți oficioase. Consiliul orașenesc al Brețcului, 30 Noembrie 1886”. Atragem atențiunea consistorului și protopopului respectiv asupra acestor călcări de lege, prin care se prigonesce limba română de șovinistii din Brețcu”.

Corul vocal român din Biserica-albă arangează pe seara de St. Vasile, 12 Ianuarie st. n. 1887, o producțiune în salele: Burgului din Biserica-albă, la care pre lângă piese de cant se va produce și piesa teatrală „Cinel-cinel” de Alexandri; apoi înainte de meșul nopții se vor da 3 tablouri: „Fata lui Jefta” din istoria biblică a lui Dorée, apoi „Psyche în templul roselor” de Paul Thumani și în fine „simbolul anului vechiu și nou.”

Din Orșova ni se scrie cu datul de 31 Decembrie n. 1886: Aici astăzi a nins pentru prima dată anul acesta. Iefinătatea în carne e în proporțiune cu alți ani foarte mare, căci chlg. de carne de vacă e 24 cr., cea de porc 25—26 cr., 3 oue la 10 cr., untura 55—60 cr. chlg., pescele proaspăt și anume: isetru 1 fl. 20—1 fl. 50 chlg., noșfiți 1 fl.—1 fl. 40 cr. chlg., morunul 1 fl. 80—2 fl. chlg., carpul 0.80 cr.—1 fl., icrele negre (caviar) dela 9 fl.—10 fl. chlg. Aceste din urmă nici când nu s'au vëndut așa scumpe, dar' nici pescele n'a fost de mult timp așa scump.

Regele României a primit Vineri, la 19 l. e. v., în audiență pe dl căpitan de stat-major Schneider, atașat militar pre lângă legațiunea Austro-Ungariei, care i-a remis anuarul armatei ces. reg. austriace pe anul 1887.

Hymen. Dl Iuliu I. Roșca, cunoscutul literat din Bucuresci s'a logodit cu dra Maria D. Ananescu.

Nouă linie ferată în România. Ieri, Duminecă 21 Decembrie 1886 (2 Ianuarie 1887 st. n.), s'a deschis linia Costesci-Roșiori pentru trafic de călători, bagage și mărfuri de mare și mică înțeleală, circulând trenurile mixte Nr. 93 și 94.

Iubileul militar de 80 ani al împăratului Wilhelm. Wilhelm I., împărat german și rege al Prusiei și-a serbat la anul nou 1887 iubileul seu militar de 8 ani! Acesta e un eveniment extraordinar, ba un fenomen rar chiar și în viața unui monarch, a cărui carieră și istorie formează un lanț prea lung, rare ori întrerupt, de succese minunate și de casuri fericite admirabile. În casa Hohenzollern este obiceiul, ca prinții cu țecce ani să între în oștire și să primească gradul de sub-ofițer. Prințul Wilhelm, născut la 22 Martie 1797, al doilea fiu al regelui Frideric Wilhelm III. a primit, prin excepție, dela părintele seu decretul de ofițer deja la anul nou 1807. Părintele seu i-a țis: „Fiindcă de țiaua născerii tale nu va fi ocaziune, căci trebuie să plecați la Memel, de aceea te numesc ofițer deja astăzi”.

Statistica

populațiunii rurale săsesci în Transilvania.

De Dr. O. de Meltz.

(Urmare și fine).

3. Economia comunală și starea pasivelor comunale. Valoarea averii comunale în cele 227 comune face 10,295.953 fl. deși datele, din care rezultă suma aceasta, nu sânt tocmai exacte. În 23 comune face valoarea averii comunale mai mult ca 100,000, între care Cisnădia cu 210,330 fl., Codlea cu 404,348 fl., Rășnov cu 434,730 și Prejmăr cu 480,983 fl.

Venitul celor 227 comune a fost în a. 1881 afară de adausurile de dări comunale 921,527 fl., ear' cheltuielile 825,135 fl.

Pe 1 comună vine deci în mediu un venit de 4059 fl. 50 cr. cheltuieli 3634 fl. 96 cr. și pe un locuitor, venit 3 fl. 68 cr. cheltuieli 3 fl. 29 cr.

Pentru toate 12,533 comune din Ungaria și Transilvania sânt calculate venitele p. anul 1881 cu 10,742.346 și spese cu 16,374.000. Vin deci după subtragerea celor 227 comune pe 1 comună venit de 798 fl. 05 cr. cheltuieli 1263 fl. 52 cr. și pe 1 locuitor, venit fl. 87 cr. cheltuieli 1 fl. 37 cr.

Venitele cele mai mari arată între comunele săsesci 19, între care

Cisnădia	cu 37.129 fl.
Christian	„ 31.523 „
Heltchiu	„ 18.138 „
Agnita	„ 12.169 „
Lechința	„ 10.668 „
Christian (I. Brașov)	„ 10.581 „

Pasivele comunale au fost în anul 1881 în 96 comune 421,869 fl., ear' 131 comune n'au avut pasive de loc. În 15 comune s'au urcat pasivele preste 10,000 fl., între cari

Cisnădia	cu 37.129 fl.
Tălmaci	„ 28.470 „
Cincul-mare	„ 14.000 „
Feldioara	„ 10.585 „

Cele mai multe și mai însemnate pasive au comunele din comitatul Sibiuului.

4. Pasivele comunelor bisericesci evang. luterane, mai însemnate și numeroase sânt pasivele comunelor bisericesci. Intre 227 comune bisericesci au avut în anul 1883 113, pasive. Pre când la comunele politice, ce se află pasive la comunele cele mai mari și mai avute, se află tocmai contrarul la comune bisericesci. Suma pasivelor face 318,898 fl. Comune bisericesci cu preste 3000 fl. pasive sânt între altele

Mercuria	cu 3000 fl.
Dobârca	„ 4000 „
Roș	„ 6000 „
Noerich	„ 8000 „
Pânădie	„ 15,000 „
Christian (I. Brașov)	„ 24,000 „

5. Referențe de dare. Suma totală a dărilor directe impuse celor 227 comune a fost în an. 1883 1,154.564 fl. Fiind numărul populațiunii de 250.482 suflete, vin pe un locuitor 4 fl. 61 cr. dare directă. Câtă dare plătesc Sașii însuși și câtă neșasi, e greu de calculat. Autorul ia de basă împărțirea moșiei între Sași și neșasi și adecă 72 procente și 28 procente. Împărțindu-se darea amăsurat cheii acesteia, plătesce populațiunea săsească 831.286 fl., ear' po-

pulațiunea neșească 323.274 fl., sau pe un locuitor al populațiunii săsesci vin 5 fl. 81 cr., pe un locuitor al populațiunii neșesesci vin 3 fl. și 1 cr.

Comparându-se cuota dărilor cu aceea a altor state, darea e mai mare ca în alte state, venind în Prusia 3 fl. 55 cr., în Franția 5 fl. 75 cr., în Anglia 4 fl. 47 cr. pe un locuitor. O drastică ilustrațiune a stării noastre economice, dacă se consideră, că avem să plătim dare mai mare ca locuitorii țerilor celor mai bogate!

Suma cea mai mare de dare — preste 10.000 fl. — o plătesc 22 comune, între cari: Codlea cu 21.165 fl.; Agnita cu 15.570 fl.; Cisnădia cu 15.400 fl.; Mercuria cu 13.585 fl.; Turnișor cu 12.592 fl.; Avrig cu 12.450 fl.; Vurpăr cu 10.004 fl.

Instructivă este o comparațiune între suma dărilor directe din anul 1883 și celor din anul 1857.

Darea directă în cele 227 comune făcea:

	darea fonciară	celelalte dări directe.	Suma
	fl.	fl.	fl.
în anul 1857	263.371	293.662	557.033
în anul 1883	558.612	595.952	1.154.564

S'a urcat deci darea fonciară cu 295,241 fl. sau 112.0 procente. Dările celelalte directe cu 302,290 fl. sau 102.5 procente. Dările directe totale cu 597.531 fl. sau 107 procente.

Pe o populațiune totală de 248.639 suflete în anul 1857 veniau 2 fl. 24 cr., ear' în a. 1883 4 fl. 61 cr. dare pe un locuitor.

Urcarea dărilor n'a urmat în toate comunele egal. În unele comune s'a urcat până la 2—300% într'altele neînsemnat. Causelor, din cari rezultă neegalitatea aceasta, autorul nu le amintesc.

Relațiunile culturale.

În cele 227 comune au fost în a. 1883 48 scoale populare cu 1 clasă

116	„	„	2	„
39	„	„	3	„
11	„	„	4	„
6	„	„	5	„
2	„	„	6	„
4	„	„	7	„
1	„	„	8	„

6 scoale capitale „ 5 „

Numărul învățătorilor așezați la scoalele aceste e de 529. Numărul copiilor, cari cercetează școala, a fost 10.628 băieți și 9562 fete. Pe o școală vin deci 88.9 copii. Se înțelege, că numărul copiilor în comunele mai mari e mai însemnat, d. e. în Cisnădie 338, în Codlea 419 copii.

Numărul copiilor obligați de a cerceta școala e 20.581. În procente face numărul copiilor, cari cercetează școala, 98.1 a copiilor obligați de a cerceta școala.

Cifra aceasta e fără îndoială mai favorabilă ca cea din toată țeara, care arată numai 76.6 procente a copiilor obligați de a cerceta școala.

Ce se atinge de relațiunea copiilor, cari cercetează școala față cu învățătorii, vin pe 1 învățător 38.2 copii, pre când pentru toată țeara relațiunea aceasta este 75.8 copii.

Unese scoale sânt cercetate și de copii de altă confesiune. Numărul acestora face 350, cari se împărțesc pe 79 scoale. Cei mai mulți copii de altă confesiune arată scoalele din Cohalm (35), Mercuria (21), Teaca (21), Cincul-mare (19), Cisnădie (16), Rășnov (16) etc.

În 195 comune există biblioteci școlare. Numărul cărților face 26.431. Cele mai mari biblioteci — preste 200 tomuri — au Cincul-mare cu 2885, Cisnădia cu 1705, Cohalm cu 1240, Agnita cu 910, Codlea cu 733 tomuri etc.

Cheltuielile pentru susținerea scoalelor au făcut pentru anul 1883 211.611 fl. Vin deci în mediu pe 1 școală 834 fl. 64 cr.

Cheltuielile cele mai mari pentru scoale le arată comunele:

Cisnădie cu 5911 fl., Cincul-mare cu 4906 fl., Agnita 4700 fl., Cohalm cu 4663 fl., Codlea cu 3137, Prejmăr cu 2955 fl. etc.

Că cheltuielile pentru scoale sânt mari, se arată de acolo, că vine o cheltueală de 10 fl. 48 cr. pe un copil, așadar încă odată atât ca în toată țeara, în care vine pe 1 copil 5 fl. 30 cr.

Dintre cheltuielile de 211.611 fl. se acopere 119.003 fl. sau 56.2 procente prin dare de școală. Pe 1 locuitor (dintre 151.072 suflete) vin 79 cr. Darea cea mai mare — preste 1000 fl. pe an — arată 18 comune, între care Slimnic cu 2056 fl., Băteș cu 1938 fl., Turnișor cu 1828 fl., Amnaș cu 1733 fl., Ghîrbova cu 1621 fl. etc.

În anul 1870 s'a dispus, ca unele venite ale scoalei să între în fondul scoalei, care s'a creat și s'a îngrijit ca să crească. Resultatul dispozițiunii acesteia a fost surprinzător. La 31 Decembrie 1883 existau deja în 186 comune, fonduri școlare în sumă de 532.650 fl.

În 35 comune fondul școlar se urcă preste 5000 fl., între care Agnita cu 24.194 fl., Prejmăr cu 24.018 fl., Cincul-mare cu 18.560 fl., Noerich cu 15.179 fl., Cața cu 14.479 fl., Archita cu 12.218 fl., Vurmloc cu 8546 fl. etc.

Fondurile școlare s'au creat în mare parte pre lângă ajutoarele de cătră comunele politice, prin donațiuni, testări legate etc. În periodul din 1868—1880 s'au testat 283.332 fl. pentru biserică și școală. Sumele cele mai mari — preste 3000 fl. — arată comunele Cisnădie cu 33.164 fl., Voldorf cu 20.676 fl., Săn-Martin cu 20.000 fl., Cincul-mic cu 12.278 fl., Agnita cu 9879 fl. etc.

Pentru clădiri de scoale și biserici s'a cheltuit în anii 1868—1880 suma considerabilă de 1,095.610 fl. 87 cr. Sumele cele mai mari arată comunele Cisnădie cu 38.735 fl., Senarăș 35.141 fl., Christian (lângă Brașov) cu 34.602 fl., Șarcaia cu 32.276 fl., Mercuria cu 22.859 fl., Ghîrbova cu 22.736 fl. etc.

Autorul atinge întrebarea, dacă Sașii nu fac prea mult în direcțiunea scoalelor și-și ex-

primă părerea, că ei se află într-o direcțiune unilaterală, întefindu-și puterile lor prea tare pentru cultivarea intereselor spirituale, pre când cele materiale rămân mai neglijate. Nu e prea mult, întreabă autorul — dacă Sașii, un popor de puțină numerositate — de abia 200.000 suflete — susțin 5 gimnasii de 8 clase, 1 școală reală de 8 clase și 1 de 4 clase, 2 gimnasii inferioare, 5 seminarii preparandiale, 2 scoale civile, 5 scoale de fete cu 5—8 clase, mai departe 3 scoale agromonice, 8 scoale de învățacei? Urmarea e preponderanța așanumitelor vocațiuni liberale, și că inteligența nu mai află aplicațiune în țeară, ci trebuie să emigreze. În Austria și mai cu seamă în Viena s'au așezat mulți Sași și în România d. e. un mare număr de farmacisti sânt Sași.

2. Reuniuni.

Sașii au reuniuni numeroase nu numai în orașe, ci și în comunele rurale.

a) Reuniuni pentru promovarea de scōpuri bisericesci și școlare. Cele mai vechi și mai lățite reuniuni sânt reuniunile „Gustav Adolf”. Fiecare comună arată fie cât de mică, o astfel de reuniune. Sânt deci 227 reuniuni cu 39.291 membri. Cotașatiunile membrilor au făcut în total 2403 fl. 49 cr.

Tot pe terenul bisericesc și școlar sânt cele mai multe „reuniuni de femei” active. În 73 comune există reuniuni de femei.

b) Reuniuni pentru promovarea de scōpuri economice. Reuniunile de anticipațiune s'au amintit deja.

Reuniuni agricole. Este de amintit înaintea de toate Reuniunea agricolă transilvano-săsească, înființată în anul 1845 pentru fondul regiu cu reședința în Sibiu. El numără acum 670 membri și are filiale în Sibiu, Brașov, Sighișoara, Mediaș, Bistrița, Cincul-mare, Cohalm, Sebeșul-săsesc și Mercuria.

Afară de aceasta mai sânt reuniuni locale agricole, însoțiri etc. d. e. în Ibișdorf cu 42 membri, Cinc cu 20, Saschiz cu 120 membri etc.

Reuniuni de consum există 3; reuniuni pentru asigurare mutuală în contra pericolului de foc 6. Reuniuni de pompieri există în 53 comune. Mai departe există încă o reuniune pomologică, reuniuni pentru spese de înmormântare, reuniuni de lectură, reuniuni de cântări etc.

Dr. A. B.

Posta ultimă.

Berlin, 2 Ianuarie n. 1887. Cu prilegiul iubileului seu de 80 de ani, împăratul Wilhelm a primit pe toți generalii comandanți ai armatei germane, în fruntea cărora principele de coroană a ținut o cuvântare, în care îi mulțumesc monarhului, că a condus pe Germani în mari lupte, și-a condus la biruințe strălucite. Principiul prusian, că nu există deosebire între popor și armată, deoarece ambele sânt una și totdeuna gata spre a apăra patria, acest principiu a devenit comun întregei națiuni prin îngrijirea Maiestății Sale. Această putere de apărare a poporului german e cea mai însemnată garanță. Împăratul a făcut amintire de succesele ce le-a avut cu armata; dînsul a îmbrățișat pe principele de coroană, s'a îndreptat spre mareșalul Moltke, l'a îmbrățișat și pe acesta și a exprimat în sfârșit speranța, a-i revede pe cei prezenți la anul nou 1888.

Serviciul telegrafic

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 3 Ianuarie n. 1887. Cu prilegiul vizitei, ce a făcut-o corpul funcționarilor dela resortul ministerului de comunicațiune, a declarat ministrul Baross, că agendele resortului sânt foarte însemnate, atât în privința financiară cât și cea economică, el va stărui pentru rezolvarea afacerilor importante pendente, între marginile bugetului și fără îngreunare prea mare a gospodăriei statului.

Paris, 3 Ianuarie n. 1887. „Temps” confirmă, că Freycinet și Ferry au manifestat cu ocaziunea întâlnirii lor la Grévy în Dumineca trecută, apl.-carea lor la o înțelegere reciprocă; amândoi au recunoscut necesitatea unirii diferitelor fracțiuni republicane spre a ușura problema lui Goblet.

Londra, 3 Ianuarie n. 1887 „Times” află, că Goschen probabil va primi la sfatul stăruitor al lui Hartington și Chamberlain oficiul tesaurarial oferit lui de Salisbury, Smith primind deocamdată conducerea casei de jos. Goschen face pendentă intrarea sa în cabinet de nisce condițiuni, asupra cărora probabil va ajunge astăzi la o înțelegere cu Salisbury. Dacă Goschen va intra în cabinet, atunci se vor crea locuri în cabinet și pentru doi pair liberali.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Bursa de Budapesta
din 31 Decembrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	104.15
" " hârtie " 4%	93.25
Imputulul căilor ferate ung.	151.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	99.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	125.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	118.—
Bonuri rurale ung.	104.25
" " cu cl. de sortare	104.75
" " bânățene-timișene	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.25
" " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.25
Imputulul cu premiu ung.	120.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.50
Rentă de hârtie austriacă	82.50
" " argint austriacă	83.50
" " aur austriacă	112.—
Losurile austr. din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	880.—
" " de credit ung.	305.75
" " " austr.	293.80
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Galbeni împărătești	5.96
Napoleon-d'ori	9.97
Mărci 100 imp. germane	61.85
Londra 10 Livres sterlingi	126.15

Bursa de Viena
din 31 Decembrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	104.05
" " hârtie " 4%	93.25
Imputulul căilor ferate ung.	141.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	99.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.25
" " bânățene-timișene	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.25
" " croato-slavone	105.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imputulul cu premiu ung.	120.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.25
Rentă de hârtie austriacă	82.50
" " argint austriacă	83.35
Rentă de aur austriacă	112.80
Losuri austr. din 1860	137.50
Acțiunile băncii austro-ungare	880.—
" " de credit ung.	303.25
" " " austr.	295.10
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.95
Napoleon-d'ori	9.96 1/2
Mărci 100 imp. germane	61.82 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	126.10

Piața cerealelor din Portul Brăila.
Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 16, 17, 18 și 19 Decembrie 1886.

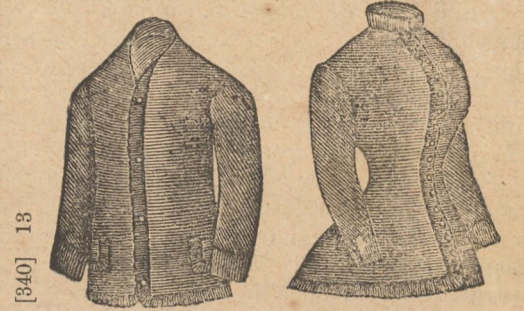
Vânzătorii	Cumpărătorii	felul	hectol.	grat. libru	prețul lei în aur
Frischman	Schmierer	Por. roșu	1300 59 1/2	6.20	
"	"	"	1100 58	5.50	
"	"	"	800 58	5.60	
Dimitriadi	Kirschen	"	2700 61	7.50	
Sasu	Schmierer	"	650 59	6.—	
"	"	"	600 59 1/2	6.—	
Derusi	G. Mendl	"	4000 59 1/2	5.95	
Sasu	Schmierer	"	1400 59 1/2	6.05	
Foșeneanu	"	" v.	1400 58 1/2	7.32 1/2	
Violato	G. Mendl	" mixt	1600 61 1/2	7.—	
Dimitriadi	Feitler	Grâu	7500 60 1/2	12.20	
Frischman	Marchiani	"	400 57 1/2	10.95	
Sasu	"	"	540 56 1/2	10.65	
Dimitriadi	"	"	650 58 1/2	11.15	
Cohen	"	"	750 59	11.10	
Dimitriadi	Feitler	"	7500 60 1/2	12.20	
Vamvuri	Emberico	"	9500 59 1/2	11.55	
Grosovici	Fanciotti	"	1200 59 1/2	11.65	
"	"	"	2200 59	10.50	
Dreifus	L. Mendl	Săcară	1000 58 1/2	6.30	
Petcu	"	"	240 54 1/2	6.50	
Nicolopolu	Vamvuri	Orz	900 42	3.75	
Tetene	Emberico	"	8500 42	3.85	

Cursul pieței din Sibiu
din 3 Ianuarie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.40	vënd.	8.45
Lire turcesci	"	11.15	"	11.25
Imperiali	"	10.15	"	10.25
Ruble rusesci	"	1.15	"	1.16

Umezeală, frig nu strică!

Numai fl. 1.85.
Pentru Domni! Pentru Doamne!

impermeabile, călduroase, durabile și admirabil de ieftine sunt des țesutele, potrivite mele

Jachete „civile“

de toamnă și iarnă, pentru domni, dame, băieți și băiete, toate pentru unul și același preț de numai fl. 1.85 pro bucată.

Aceste vestite jachete „civile“ sunt cea mai necesară îmbrăcăminte pentru toți oamenii și se află în deposit în culoare sură, brună, melée, drap, bordeaux, albastră și neagră. — Cel-ce are o astfel de jachetă, e mai bine scutit de frig, fiindcă aceste se acomodează ori-cărei forme de trup, susțin o egală temperatură a trupului și sunt de o valoare neprețuită. Afară de soiul mai sus numit a fl. 1.85 se mai află în deposit pentru dame și soiuri mai fine:

Din lână fină de zephir numai fl. 2.85. Lână brodată de zephir numai fl. 4.—

Drept măsură e destul a înșemna, dacă jachetul se poftescă pentru staturi mari, mijlocii ori mici.

Singurul loc de expediție cu rambursă numai veritabil la

Iuliu Fekete, casă de expediție în Viena, V., Hundsthurmerstrasse 18/3.

În ciuda

vremurilor vecinic rele [361] 7
sau 10 scumpeturi
mai pe nimic, numai pe 2 florini;
cine nu-i are, să facă datorii,
să-și cumpere minunea de marfă,
căci în adevăr se plătesce.

Toate 10 obiecte prețioase,
o bucată având singur o valoare mai mare,
decât costă toate la olaltă, între ele un
orologiu mergând punctuos,

costă la olaltă numai 2 fl.

- 1 orologiu de bronză mergând punctuos, exact, regulat, cu garanție.
- 1 port-țigară de spumă sculptat și cu chihlibar.
- 1 portfoliu de țigări cu împletitură pătrată artificioasă.
- 1 port-chibrite vecinic de buzunar de gumi tare, de soiul cel mai fin.
- 1 cravată fină de mătase sau atlas veritabil.
- 1 drăgălaș ac de cravată potrivit, cu pietre.
- 1 creion fin de nickel cu peană, plumb și gumi de ras.
- 1 drăgălaș briciag cu scobitoare și linguriță de ureche.
- 1 inel, cu diferite pietre.
- 1 suvenir de Viena ca obiect de haz.

Comande se execută prelungă rambursă de Wiener Specialitäten-Lager „Fekete“, Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/3.

Cele mai nobile
Vinuri ardelenesci

pentru mese la Crăciun și Anul-nou.

Riesling eminent,	Vin ales de pe valea
Riesling fin,	Târnavei-mari, „marcă
Busuioac „Cabinet“,	de casă“,
Busuioac fin,	Vin ales de pe valea
Vin de struguri fetesci,	Târnavei-mici,
Tramin,	Vin de masă de pe va-
Rozsamál superb,	lea Târnavei-mari din
Floarea Târnavelor plă-	1879, fin,
cut,	Vin de Dunistorf din
Vin ardelenesc înfundat	1879,
(Ausbruch) dulce, tare,	Carbenet excelent,
foarte fin,	Vin de Burgund,
„Vin de cură“ din 1862,	Vin de Buda (Vița de
foarte nobil,	Buda),
care	Vin roșu ardelenesc,

se află veritabile în umplutură originală cu prețurile depositului,
pentru Sibiu la

IOAN BILLES,

pentru Cluj la I. B. Misselbacher sen., pentru Brașov la I. L. & A. Hesshaimer,
pentru Mureș-Oșorhei la Kauppe & Eckwert, pentru Bistrița la Frații Fleischer,
pentru Mediaș la Franz Kremer,

se recomandă

I. B. Teutsch,

[883] 3-3

Export de vinuri, Sighișoara, Transilvania. Liste de prețuri gratuite.

Practic dar de Crăciun!

Scut în contra iernii!

Frumos! Călduros! Eleganț! Ieftin!

Impermeabil în contra frigului și a umezelii sunt

Jachetele mele bărbătești de iarnă,

produse în fabrica vieneză de jachete bărbătești, pentru ne mai pomenitul preț ieftin de numai

1 fl. 80 cr.

Jachetele mele bărbătești de iarnă sunt cea mai călduroasă și totodată sănătoasă îmbrăcăminte, pentru-că ele țin trupul cald, se dau foarte tare după trup și produc prin colosal lor ieftinătate senzație generală.

25.000 bucăți sunt deja vândute.

Fiecare, care voescă să aibă o jachetă de iarnă frumoasă, călduroasă și trainică, să comande numai decât, fiindcă incurg comande în masă și în cel mai scurt timp va trece depositul.

Mai departe recomand cele mai sănătoase îmbrăcăminte ale mele produse după sistemul Profesor Jäger din lână de oaie fină și deasă de cea dintâi fabrică din Viena:

Cămeși normale de iarnă, cea mai fină calitate, bucată numai cu fl. 1.50.

Ismene normale de iarnă, cea mai bună calitate, bucată numai cu fl. 1.50.

foarte călduroase, îndesate și trainice, în cele mai frumoase fasonuri.

Ciorapi de iarnă Merino, lungi, groși și călduroși, părechia numai —.40 cr.

Ciorapi de iarnă Merino lungi, groși și călduroși, părechia numai —.50 cr.

1 colecțiune de iarnă completă consistătoare din:

1 jachetă bărbătească de iarnă, 1 cămașă normală de iarnă, 1 păreche de ismene normale de iarnă, 1 păreche de ciorapi Merino lungi sau scurți, în cea mai bună calitate, la olaltă vënd pentru neobicinuitul preț ieftin de numai fl. 4.

Unic și singur a se procura la

Wiener Commissionsgeschäft für Winterwaaren Ant. Gans,
Wien, III. Kolonitzgasse 6-25.

La comande e destul a se arăta, dacă statura e mare, mijlocie ori mică. Se expediază cu posta în timp de 24 ciasuri în toate părțile Austro-Ungariei prelungă rambursă sau trimiterea înainte a prețului.

[368] 5-10

Deschidem abonament
pe anul 1887

la

„Amicul Familiei.“

„Preotul Român.“

Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Anul 1887. Va eși în 1-a și 15-a și a luni în numeri câte de 2-3 coale; și va publica poezii, romanuri, povești, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli științifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — Pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Anul 1887. Va eși în broșuri lunare câte de 2 3/4-3 1/4 coale; și va publica articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestea multe de predică pe Dumineci, sărbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețul pe anul întreg e 4 fl. — Pentru România 10 franci — lei noi plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonenții vor primi unele premii de valoare și-și vor pute procura cu prețuri reduse numeroase opuri din edițiunea noastră. Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.

== Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere. ==

Tragem mai departe atențiunea publicului nostru cetitor și asupra tuturor scrierilor aparute în edițiunea noastră și anunțate în un catalog deosebit ce se trimite gratis ori-cui îl cere. Ear' în apropierea sărbătorilor Crăciunului și a anului nou, ne luăm voia a recomanda, pre lungă alte numeroase scrieri pentru tinerime ce se află de vëndare la noi, ca — dar potrivit de sărbători — următoarele Cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumoase ilustrată. Numără peste 300 pagini. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 80 cr. — 1 fl., în legătură de lux 1.50-2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărțică de rugăciuni și cântări bisericești — frumoasă ilustrată, pentru pranci scolare de ambe sexele. Cu aprobarea Jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui exempl. broș. e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

A se adresa la „Cancelaria Negrutii“ în Gherla — Szamosujvár — Transilvania.

Unde se cumpără și Acții dela „Albina“, „Furnica“, „Timișiana“, „Ardeleana“, „Economul“ și „Transilvania“.

[383] 7